

27 מכתבים לבן דודי. האהוב בנימין הוא בנייק. 15.12.56 – 20.4.58

.1

15.12.56

בנייק שלי האהוב. הגעתי עם אמא. היה לי עצוב שאבא נשאר בשדה התעופה. אבל אמא אומרת שבעוד שלושה חודשים בשלא יהיה כל כך קר אצלינו, נחזור. כשירדנו מאווירון, הדיילת לקחה אותי ביד ואמרה משהו. לפתע רץ אלי איש גבוה שערך שחור במעיל אפור וארוך, התכופף אלי ועטף אותי במעילו. ואחר כך הוציא איזשהו פרי, קילף אותו ונתן לי ביד. זה לא ממש טעים. קוראים לזה בננה. אחר כך אמא שלי יצאה עם המזוודה, וגם אותה הוא חיבק חזק חזק ואני חושבת שהם בכנו. זה היה הדוד שלי נפתלי.

.2

23.12.56

בנייק שלי האהוב. כשטסנו עצרנו באמסטרדם לקבל חיסונים, ואחר כך היינו כמעט יום שלם בעיר שנקראת אתונה, הגענו מאוחר בערב. נסענו במונית אמא ודוד נפתלי לא הפסיקו לדבר, ואני ניסיתי לא להירדם. כל הזמן ירד גשם. דוד נפתלי לקח אותי מתחת למעיל כשירדנו מהמונית. נכנסנו לחדר חמים ומואר. דודה אסתר תפסה אותי ולא הפסיקה לנשק אותי ואז היא התנשקה עם אמא וגם הן בכנו. זו הייתה אחותה אסתר והן לא התראו המון שנים. בצד עמדו אינָה ושושי. אינָה נראתה בלונדינית כמו אמא שלה ולשושי תלתלים שחורים. שושי כמוני בת שש וחצי, ואינקה שעכשיו שמה בעברית ליאורה בת 13. כבר ממש גדולה.

.3

3.1.57

בנייק שלי האהוב. לא תאמין בשאספר לך כמה שמחנו כשדודה אסתר פתחה את הווילון הירוק שנמצא באמצע הארון, והוציאה משם מיטה מתקפלת. שושי ואני ישנו שם ביחד. בהתחלה היה לי מוזר לישון עם ילדה שאני מכירה רק מהתמונות. אבל אחר כך גיליתי שזה מאד משעשע, מאחר ואפשר לסגור את הווילון שלא יראו אותנו כמו במערה. הרבה נשיקות

4

12.1.57

בנייק היקר. מצטערת שהמכתבים כל כך קצרים. אמא מוסיפה את מה שאני אומרת לה בשולי דף התכלת. יש פה הרבה דברים מעניינים, במיוחד החתולים. החתולה האפורה ושני הגורים שלה, היא מרשה שילטפו אותם!! אף פעם לא ליטפתי חתול, ואני מוכרחה לומר לך שזה פשוט נפלא. הפרווה שלה רכה ונעימה והעיניים שלה ירוקות. הגורים מאד דומים לה. בפעם הבאה אספר לך עוד. נגמר המקום. הרבה נשיקות.

.5

23.1.57

בנייק שלי הכי יקר בעולם. אפשר לעבור לזוג השכנים, טוטלמן, לכוס תה דרך השירותים והמקלחת כשאף אחד לא משתמש בהם. אחרת צריך ללכת מסביב!! אמא ודודה אסתר הולכות לפעמים לשתות איתם תה, והם מדברים בשפה שאבא ואמא מדברים בבית שלא אבין!! לפעמים אינה מפחידה אותי, היא אומרת שיש מתחת למיטה שד איום שקוראים לו "בימבום" וכשאני מסתכלת נשמע קול עמוק "בימבום, בימבום, בימבה בימבה בום." אני יודעת שזו היא, כי יש לה קול עמוק. אבל אתמול רצתי לאמא. מזל שאף אחד לא היה בבית השימוש. הדרך הייתה קצרה. אמא אמרה שזו אינה ולא לפחד. הרבה נשיקות. מזל שהיום אמא השאירה לי יותר מקום.

.6

30.1.57

אתה רוצה לדעת איך אנחנו מסתדרים כל כך הרבה אנשים בחדר אחד. הדודים ישנים במיטה אחת עם אינה, כשהם קמים הם סוגרים את המיטה ואפשר לשבת עליה ולשתות תה. אבל מתחת לה שוכן בימבבום. אמא שלי ישנה במיטה של אינקה. ויש שולחן אוכל בצד גם הוא מתקפל, לארוחת הערב גוררים אותו לאמצע החדר ופותחים. ודוד נפתלי חוזר מהחנות ומכין מארוחת ערב. לא תאמין כמה ירקות יש כאן וזה חורף!! דוד נפתלי חותך סלט קטן קטן ומוסיף לו פימפל ירוק או אדום. זה מאד טעים, רק לבננה לא התרגלתי. שתדע לך שאני מאד מתגעגעת. ודרך אגב יש המון תפוזים כמו שקיבלנו תמיד מהדודים. ועוד פירות רבים אחרים. אלו דווקא מאד טעימים. ושכחתי כמובן את החתולים שישנים מתחת לשולחן. ויש גם פסנתר.

.7

15.2.57

בְּנֵיק שלי. אני כל כך מתגעגעת. ביום אני משתעממת, רק בצהריים אינה ושושי מגיעות. ובליילה אני לפעמים שוכבת ערה ומחפשת על התיקרה את האורות והצלליות של המכוניות שראינו תמיד אצלך בחדר ונתנו להם שמות, "כלב עם אוזניים שמוטות", "צפור עם כנפיים", "פרח חמנית", "מכשפה". אמא אמרה שנסעתם לזקופנה לעשות סקי. אני מאד מקנאה. בפעם האחרונה שהיינו שם אבא נקע את הרגל וקנינו לו מקל מאד יפה וגם לי וככה צלענו. שנינו!! קנו גם לך מקל יפה כזה? פה אין אף טיפת שלג. במקום מזחלות יש עגלות עם חמורים. הם מאד חמודים עם האוזניים הארוכות, רק מסכנים, הם סוחבים עגלות כל כך גדולות ועוד צועקים עליהם, ומכים אותם במקל. מקווה שנתראה בקרוב.

.8

30.2.57

בְּנֵיק, כשאין גשם אני מסתובבת בחוץ. יש המון שלוליות ודוד נפתלי קנה לשושי ולי מגפיים מגומי. כיף לקפוץ בשלוליות. שושי מכינה שיעורים אחרי שהיא חוזרת מבית הספר. היא כותבת מימין לשמאל אותיות אחרות משלנו. אמא אמרה שזה כתב עיברי. אמא מכינה צוהריים לפני שדוד נפתלי ודודה אסתר חוזרים מהחנות להפסקה. גם שושי שונאת לאכול. אז הדוד עושה תחרות בינינו עם פרס. אנחנו אוכלות שניצל ופיירה וגזר

וגם סלט מירקות טריים. אני לועסת ולועסת וזה לא יורד לי. אינקה אומרת שאני נראית כמו ארנב ושאפסיק להעביר את האוכל מצד לצד. חבל שהמכתב הוא רק גיליון דק אחד, אבל אמא יודעת לכתוב בקטנטן גם בשוליים.

9

15.3.57

מזל שאמא לקחה את הספרים שלי לפה. את הבקתה של פוחטק, את השירים של יוליאן טובים שאני יודעת כבר בעל פה ממזמן. אז עכשיו אני מעתיקה את האותיות ולומדת לקרא בעצמי. אתמול כתבתי פתק לאמא. והיא מאד צחקה אבל הראתה לכולם. אני מקווה שכשנחזור אני כבר אדע את כל האותיות לכתוב בעצמי. היא אמרה שמבינים מה שכתבתי למרות שהיו הרבה שגיאות!!!

10

20.4.57

לא תאמין מה שאספר לך. הבוקר כמו תמיד יצאתי החוצה לקפוץ על המדרכה. יש פה הרבה ילדים עם מן תלתלים מאחור האוזניים, והם מאד כהים. אני לא מבינה מה הם צעקו עלי. אחר כך זרקו עלי ענפים ואיזה גיבור זרק גם אבן. רצתי אחריהם ותפסתי אחד והרבצתי לו. כל כך כעסתי עליו ועל כולם וגם על אמא שלא חוזרת אתי הבייתה. כשישבנו לאכול צוהריים נכנס איזה ילד ואמר משהו, אז אִינָה קמה ואני כמובן קיפצתי אחריה מסביב עד לחצר של סעדיה. הוא בדיוק החזיק תרנגולת ברגליים כולה נוטפת דם ומפרפרת לו בידיים, ואז אמר משהו, והראה עלי באצבע והייתי בטוחה שתיכף יתפוס אותי כמו את התרנגולת וברחתי הבייתה. אִינָה הגיעה אחרי ואמרה שסעדיה כועס כי הרבצתי לבן שלו. והפנים של דודה אסתר הלבינו. היא אמרה משהו לאמא באידיש. ולמחרת נשרכתי אחרי שושי לבית הספר... הטיוול הזה נמאס לי. אני כבר ממש לא משתעלת ולא צריך לפרוש מלמעלה סדין רטוב.

.11

28.4,57

אני הולכת עם שושי לבית הספר. אני כבר מבינה הרבה מהשפה הזו. אבל אני מעמידה פנים שאני לא מבינה. המורה סיפרה משהו על איש אחד בשמיים שקוראים לו אלוהים... הרי טסתי במטוס וחוץ מעננים לא ראיתי אף אחד. סיפרתי לאמא וגם אמרתי שהמורה הזו מטומטמת, אבל לא אמרתי לה. אמא אמרה שטוב ששתקתי... דרך אגב אני כבר לא הולכת עם סרט כזה בשיער. ובמקום חצאית אני הולכת במין מכנסיים כחולים עם גומי. אחרי הצהריים אנחנו צריכות להיות מאד בשקט כי אינקה מתאמנת בפסנתר. היא מנגנת מאד יפה. שושי ואני עומדות בצד ומסתכלות לה בידיים שנעות מאד מהר. אני מקנאה...

.12

5.5.57

במקום שנחזור הבייתה גם אבא שלי הגיע. שמחתי לראות אותו אחרי כל כך הרבה זמן. אתה זוכר אילו תמונות יפות הוא צילם אותנו? בפארק על אופניים, בים, בתמונה שאני אוהבת במיוחד, אנחנו יושבים בתוך גלגל הצלה ליד אונייה ויש לך חולצת מלחים וכובע עגול. אבא לא הביא אתו שום דבר פרט לבגדים. הייתה בעיה איפה אבא יישן, וזה ממש אבל ממש מצחיק, כי הוא ישן אצל ברוזה. גם הם באו מפולין. יולק הבן שלהם ישן איתם במיטה, ואבא קיבל את המיטה הקטנה של יולק. בטח יוצאות לו הרגליים החוצה.

.13

12.5.57

כל היום בכיתי. אני רוצה לחזור הבייתה. אמא ואבא נסעו ואמרו שהם נוסעים לתל אביב לסדר את זה. בקרוב נתראה.

.14

30.5.57

בְּנֵיק שלי. אי אפשר לחזור הבייתה. הם סתם נסעו. במקום זה אנחנו עוזבים את רחובות ועוברים ליפו. לאמא יש כבר עבודה בבית חולים.

.15

15.6.57

עברנו לזמן קצר לבניין עם המון ילדים. אבא תופר ותופר. חם מאד והוא כולו מזיע. יושב בלי חולצה, והצלקת שלו בולטת. לכולם חם מאד. אולם בערב יש רוח נעימה. בימי שלישי הוא מוציא את פנס הקסם ומקרין את הסרטים האהובים עלינו על הקיר. כל הילדים מגיעים ומסתכלים ולא מפריע להם שהם לא יכולים לקרא את הכתוב בפולנית. הקרנו את "היפה והחיה", את "כפה אדומה" ואת הסרטון על הדובונים היער. אחר כך אבא מכניס הבייתה את המקרן ואני עוזרת עם הסל ובו הסרטונים. אם אמא בבית היא מכינה בינתיים ארוחת ערב.

.16

22.6.57

עברנו דירה לבניין גדול. אנחנו גרים בקומה אחרונה. התחלתי ללכת לבית הספר. כאן מתחילים בגיל 6, לא כמו אצלינו בגיל 7. הגיעו גם כל הדברים שאבא שלח באוניה. הגיעו כל הספרים שלנו והאופניים שלי, השמיכות וכלי המטבח. וגם כל התמונות שצילם והמצלמה. הוא הביא גם את התמונה עם הצפרים שהייתה תלויה מעל המיטה שלי. קבלנו מיטות מתקפלות. מזל שאבא הביא את הסירים והצלחות ואת קרש הכביסה. אבא קנה דלי ואנחנו מניחים את קרש הכביסה עליו ועל הקרש מגבת. יושבים על המיטה ואוכלים. אמא אומרת שכשתקבל משכורת נקנה שולחן וכסאות!

17

30.6.57

בבית הספר אנחנו לומדים במשמרות. קבלנו חצי מחברת כל אחד. כל כך חיכיתי לקבל מחברת שאוכל לצייר בשוליים קישוטים כמו שאתה ציירת. אבל בשולי המחברת אין מקום. השירותים כל כך מלוכלכים שאני מתאפקת כל הזמן. ואחרי הצהריים הם סגורים. ואז אני חייבת לרוץ מהר מהר הבייתה שלא יברח לי. כבר יש לי כמה חברות, בעיקר מהשכונה. חם מאד ואנחנו משחקות הרבה בחוץ.

.18

הלכתי עם אמא וקנינו שולחן מתקפל וארבעה כסאות ללא משענת. באו אורחים. אנחנו הילדים אכלנו ראשונים ואחר כך המבוגרים. אבא שומע כל ערב רדיו מרוסיה ומפולין. החופש הגדול מתחיל כאן. אבא ואני הולכים לים אחרי הצהריים. אמא באה כשהיא לא עובדת ומלמדת אותי לשחות.

.19

10.7.57

אבא עובד בבית חרושת לזכוכית. אחרי הצהריים הוא תופר. כל כך חם. אבא אומר שכשימסור את הערימה של המכנסיים הללו ויקבל כסף נקנה מאוורר. הוא יושב לבוש רק במכנסיים קצרים. כשאני נוגעת בו אני מתחשמלת. וגם רואה את הצלקות הענקיות שלו על הבטן ועל הגב. אמא אומרת שהוא נפצע במלחמה עם הגרמנים.

.20

13.8.57

בִּנְיָק היקר. חגגו לי יום הולדת כל המשפחה מרחובות, והחברים של אמא, שיש להם בן בגילי. אבל כל זה לא היה ממש שווה כי שנינו לא הינו ביחד ולא נסענו באופניים. תודה ששלחתם לי מתנה את התמונה של הפארק שלנו. מאד שימח אותי...

.21

5.9.57

ביום שישי נסענו לדודים ברחובות. אינה ניגנה לשושי וכולם שרו לה את שיר יום ההולדת. אחר כך המבוגרים סידרו את השולחן, ושושי ואני יצאנו החוצה. כבר היה ערב. פתאום כמה ילדים התקרבו והילבישו לה שק על הראש. היא מאד בכתה. רצנו הבייתה דוד נפתלי רץ אחרי הילדים וצעק עליהם. זה היה שק של פימפלים חריפים. כמה שרחצו לה את הפנים והעיניים זה לא הפסיק לשרוף לה. וככה התקלקל כל יום ההולדת. אנחנו ישנו שם ובבוקר הלכנו לחברים שלהם לצפורה ויששכר. הם גרים ליד רחובות בכפר ויש להם בית קטן! וחצר! ועצים עם פירות! וירקות! וחצר ענקית עם כלב!! זה היה כל כך יפה. אכלנו פירות מהעצים!! חבל שלא באת איתנו.

.22

15.9.57

חזרנו ללימודים. יש לי מורה מאד נחמדה שקוראים לה אביבה. עדיין חם מאד. אמא אומרת שזה חמסין. המון אבק ובכלל אין גשם. בשביל להתקרר אנחנו אוכלים "קרטיב" דומה לגלידה אצלינו. רק שזה קרח צבעוני מתוק. וגם יש לנו ארון קרח וצריך להביא קרח מהעגלה שמגיעה רתומה לחמור והאיש מצלצל בפעמון וצועק "קרח, קרח" אחרת כל האוכל מתקלקל. בנייק, למה אתה לא כותב לי כמעט? בגלל הלימודים?

.23

1.1.58

אצלכם בטח יש עץ אשוח וכולם מגיעים ויש מתנות. פה גם היה חג שנקרא חנוכה. ההורים שלך יכולים להסביר לך. אבא קנה חנוכייה והדלקנו נירות. השכנה אפתה סופגניות עם ריבה. שושי הגיעה. בבית הספר שרנו שירי חנוכה. אמא הייתה בבית בערבים. שושי ואני העמדנו את החנוכייה כל כך קרוב לחלון שהוא התפוצץ. אבל ההורים לא כעסו. כל הזמן יורד גשם ואנחנו משחקות בבית או בחדר המדרגות עם החברות.

24

.10.9.58

חגגנו את ראש השנה אצל משפחת ברן בבת ים. כולנו. היה מאד שמח. הבית שלהם הרבה יותר גדול. אכלנו תפוח בדבש ואמא קנתה לשושי ולי שמלות חדשות. לשושי בוורוד ולי בלבן. עם פרח בחגורה. אחרי הארוחה הלכנו לשחק עם אלי בחדר .

.26

20.5.58

בְּנֵיק, חגגנו את יום העצמאות ה-10 למדינת ישראל. וכולנו הגענו לבית הספר בחולצות לבנות וקבלנו סיכה עגולה עם המספר 10 בכחול. עמדנו בשורות ושרנו שירים. ביום העצמאות היה מצעד ענק בתל אביב ונסענו לשם. הרבה דגלים בכחול ולבן. והיה מצעד צבאי עם המון חיילים וגם חיילות! וטנקים. ולמעלה טסו מטוסים בשלשות וגם מעל הים. נסענו עם אלי וההורים שלו. היה מאד חגיגי. ואחר כך הלכנו לאכול פאלפל...